

שְׁפִילָה לְהַמְרָה

יג אלול התשפ"ב
מפטירין רנ"י עקרה
(ישעיהו נד, א)

פְּרֻשֶׁת כִּי-תֵצֵא

סיפור לשבת

"כִּי תֵצֵא לְמִקְדָּוְכָה" (כא, י)

במלחמה כמו במלחמה לפעמים ישנן נפילות, אסור להתייאש בגללם כי אז נופלים אנו כפרי בשל בידי היצר, וכבר אמר הגאון מוילנה אם ניצח אותך היצר הרע ברפאנו' תנצח אתה אותו ב'ברך עלינו', וכך בכל תחום, אמנם גם בשברים וגם בנצחונות חלקיים יש ממש, מהם זוכים לנצח, אך צריכים אנו משנה זהירות בשימוש בעצה זו כדי לא לטעות, כי גם שם עלול היצר להכשילנו.

מושק'ה היה שמו של היהודי שחכר את בית המזיגה מהפריץ, בתחילה היה סבור שירוויח הון רב וכדי ליצור מערכת יחסים טובה עם הפריץ, העניק לפריץ ביום הולדתו מתנה יקרת ערך. קיבל הפריץ את המתנה בשמחה ורמז למושק'ה, שגם בשנה הבאה יזכור את יום הולדתו, מושק'ה שקיווה עדיין שיצליח בעסק זה, נרמז, ואף בשנה השנייה העניק לפריץ מתנה יקרת ערך ביום הולדתו. מחשבות לחוד ומציאות לחוד, בשנה השלישית, בית המרוזח המה משיכורים אך ההכנסות היו זעומות, הפריץ דרש את תשלום החכירה הגבוה בלא להתחשב בהכנסות הזעומות, ואילו האיכרים השיכורים לא פעם היו קונים בהקפה שאין לה סוף, לפעמים אף הזיקו לבית המרוזח וגם בעליו סבל לא פעם, כאשר הפליאו בו את מכותיהם בעת שכרותם. למרות שההכנסות היו זעומות מסוכן היה להפסיק להעניק את המתנה השנתית, וכך התנהלו חייו העלובים של החוכר המסכן, הוא היה משרת את האיכרים מבוקר עד אמצע הלילה, כאשר הם מקיאים, משתוללים ומזיקים, והגרוע מכל מבחינתו שלפעמים גם אינם משלמים, ואילו הפריץ אין זה מעניינו, דמי החכירה ומתנת יום ההולדת יקרת הערך תינתן לו ויהי מה. מושק'ה שהיה חכם לא קטן החליט שהשנה תעלה לו המתנה רובל או שניים, הוא נסע לעיר המחוז ונכנס לחנות כלים יוקרתית, המוכר שאלו למבוקשו והוא ענה, היש לך סט כלים מפואר שבור, נעץ בו הגוי המוכר עיניים תמהות, מי זה שיחפרץ לקנות מערכת כלים מפוארת ושבורה, לא התרגש מושק'ה ממבע עיניו של הגוי וביקש שיארו לו סט מפואר שבור ויעטוף אותו באריזת מתנה, הגוי היה בטוח שנטרפה עליו דעתו, אך מה מנו הילוך - מה יכול הוא להפסיד, הרי סט זה עומד כאבן שאין לה הופכין וגם אם ירוויח עליו רובל או שניים הכל ריווח, עטף הגוי את הסט המפואר ונתנו ליהודי. חזר היהודי לביתו ובהגיע יום ההולדת לבש את מיטב מחלצותיו, ניגש אל הפריץ ובעונות חן הגיש לו את הסט המפואר, תקוותו היתה שהפריץ יבין שהסט נשבר בעת שהעבירו את שלל המתנות. עלה מושק'ה שמת על יצועו וישן שנת ישרים, ולפתע נשמעו דפיקות בדלת, מושק'ה נבהל ופתח את הדלת, ולהוותו עומדים שם שני משרתים גברתיים של הפריץ ועיניהם זועמות, הם אחווהו בדש בגדו וגירוהו אל הפריץ. התנחם מושק'ה בדרכו שיוכל להסביר לפריץ את אשר כנראה ארע למתנתו המפוארת, אך להוותו ראה הוא שהגוי עטף כל שבר בנפרד וכדי בזיון וקצף. הנמשל מובן, אם אנו שלמים עם השברים של התפילה או של הלימוד, עם השברים של ההצלחות בכבישת הכעס, בשמירת הלשון, אם אנו עוטפים זאת בניר מתנות עם סרט, שוב נפלנו בידי היצר המתחכם עלינו להפילנו. אכן לא נוותר גם על השברים, אבל לא נסתפק בהם, נשאף לשלימות. גם אותם שברים יוכלו להתאחות אם נצליח במלחמה עם היצר, כאשר ינתן היצר בידינו - כאשר נכבוש את אותו תחום בו נלחמנו, כי אם אמנם תפקידו של היצר הוא להחטיא, אבל "אליך תשוקתו" ומהי תשוקתו, שתעמוד בניסיון ואז "אתה תמשול בו". "ושבית שבי", תוכל לשבות חזרה מהיצר את אותם מצוות שכורות ולאחותם לשלימות.

{ מן המים משיתיהו }

אשא עיני

בוחה הגדול של הראיה והשפעתה על חיי האדם

פרק א' ועקר הבחירה - בעינים [המשך]

והוסיף בעל ה"דברי חיים" זיע"א שְׁפִילָה רמוז בפסוק "רָאָה אֲנִי נִתְּן לְפָנֶיךָ הַיּוֹם בְּרָחָה וּקְלָלָה", לְרַמֵּז שְׁעַר הַבְּחִירָה שֶׁל הָאָדָם בְּעוֹלָם הַיָּמִין הֵיא הָרְאִיָּה בְּקִנְיַת הָעֵינַיִם.

וּבְכֶף הַסְּבִירוֹ צְדִיקִים אֶת הַפְּסוּק (קהלת ב, יד) "הֵחֶכֶם עֵינָיו בְּרֵאוֹשׁוֹ" לְרַמֵּז שֶׁתְּחַלֵּת עֲבוֹדַת הָאָדָם הִיא בְּשִׁמְרַת הָעֵינַיִם.

וְעוֹד רָמְזוּ צְדִיקִים בְּזֶה (שפת אמת פר' פנחס), שֶׁהֶחֶכֶם עֵינָיו שְׁמֹרֹת בְּתוֹךְ רֵאוֹשׁוֹ, וְלֹא מוֹצִיא אוֹתָן הַחוּצָה. וְעוֹד בְּאֵרוֹ צְדִיקִים בְּזֶה (דברי ישראל פר' אמור), שֶׁבְּכֶף מְרָמֵז שְׁעַל יְדֵי שְׁמִירַת הָעֵינַיִם זוֹכֶה הָאָדָם לְרֵאוֹת אֶת הַנּוֹלָד, לְרֵאוֹת מְרֵאוֹשׁוֹ מֵהַיְהִיָּה בְּסוּפוֹ.

מודע הצדיקים נקראים "עיני העדה"

וּכְתָבוּ הַקְּדָמוֹנִים, שֶׁהַצְּדִיקִים נִקְרָאִים בְּתוֹרָה "עֵינֵי הָעֵדָה" מִשּׁוּם שְׁעַר מַעֲלָתָם הִיא בְּקִדְשׁ עֵינֵיהֶם בְּקִדְשָׁהּ וּבְשִׁמְרָהּ גְּדוּלָה לְבִלִּי לְהַסְתַּפֵּל בְּשׁוֹם דְּבַר אֲסוּר, שְׁעַל יְדֵי כֶּף הֵם זוֹכִים לְהַעֲפִיל וּלְהַעֲלוֹת לְמַעֲלָתָם הַצְּדִיקוּתָהּ, וְלִקַּל הַמְּדַרְגּוֹת בְּקִדְשָׁהּ.

וּלְעֲמַת זֶה אֶפְלוּ הַצְּדִיק הַגְּדוֹל בִּיְתוֹר אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַר עַל עֵינָיו, עֲלוּל הוּא לְאָבֵד אֶת כָּל מְדַרְגּוֹתָיו חֵס וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ שְׂבָאָר בַּעַל הַ"דְּבָרֵי שְׁלוֹם" (פ' בלק) אֶת הַפְּסוּק (במדבר כד, ד) "אֲשֶׁר מִתְּוֶה שְׂדֵי יַחֲזֶה נֶפֶל וְגִלּוֹי עֵינַיִם", שְׂבוּ מְרָמֵז שְׂאֶפְלוּ מִי שְׂרֹאָה מְרֵאוֹת אֱלֹקוֹת - "נֶפֶל וְגִלּוֹי עֵינַיִם", הוּא נוֹפֵל מִכָּל מְדַרְגּוֹתָיו וְהוֹלֵךְ לְגִיְהֵם אִם הֵינּוּ הוֹלֵךְ גְּלוֹי עֵינַיִם, לְלֹא שְׁמִירַת הָעֵינַיִם, אֲשֶׁר עַל יְדֵי כֶּף הוּא עֲלוּל לְפַל מִכָּל וְכֵל חֵס וְשְׁלוֹם בְּאֵין עוֹדֵר וְסוּמָךְ, כְּמוֹ שְׂכָתְבוּ חַז"ל: כָּל הַמְרַצֵּה מַעוֹת מִדּוֹ לְיָדָה אֶפְלוּ יֵשׁ בוֹ תוֹרָה כְּמֵשֶׁה רַבְּנֵנוּ, לֹא יִנְקָה מְדִינָה שֶׁל גִּיְהֵם.

ר"ת	יציאה	כניסה	ירושלים
20:08	19:28	18:17	ירושלים
20:06	19:30	18:34	תל אביב
20:08	19:30	18:27	חיפה
20:08	19:29	18:35	באר שבע

הבן איש חי

אסור לגנוב או לגזול כל שהוא דין תורה בין מירשאל בין מנכרי בין גדול בין קטן, ואפילו אם הנכרי ציער את ישראל, וגזל הגוי קשה ביותר חרד דודאי לא ימחול, ועוד דגורם שהשר של העכו"ם גונב וגזול שפע קדוש הנשפע לישראל מלמעלה מדה כנגד מדה, ויש בזה עניינים עמוקים, לכך צריך להזהר מאד:

אע"פ שפחות משה פרוטה אינו ממון ואינו צריך להשיבו, מכל מקום הא קיימא לן דחצי שיעור אסור מן התורה (יומא עג. תולין צח), ואם הוא דבר מועט שאין דרך העולם להקפיד עליו כגון ליטול קיסם מהחבילה או מהגדר לחצוץ בו שניו מותר, מיהו מדת חסידות למונע עצמו ולהיזהר גם בזה אבל הנכנס לבית חבירו ונטול בידו קיסם ממניפה של רוח שקורין מערבי מרווח"ח (מניפה מעלי לולב) שהוא כלי הארוג מעלי לולבין שמניפין בה בקיץ בחום, אע"פ שהקיסם הוא דבר מועט מאד עם כל זה הוא מזיק ומפסיד את המרווח"ח הנזכרת שנטול ממנה הקיסם, ובוה ודאי מקפידים הבעלים ואסור מדינא, ורק אם היתה ישנה ושבורה אין בזה הפסד לה אם יקח חתיכת קיסם ממנה לחצוץ שניו, ועל כל פנים יש מדת חסידות גם בזה וצריך להזהר את העם בדבר זה גם בבית הכנסת בימות הקיץ ששם מוכן מכלים אלו שקורין מרווח"ח שהם של הקדש שיש הפסד להקדש בזה ומי מוחל:

מי שנתחלפו מנעליו בבית הכנסת או במקום אחר, אם זה שהחליף עשה זאת במרד כגון שלקח מנעל חדש והניח ישן הרי זה מותר להשתמש בזה המנעל שהניח לו אבל אם זה הראשון החליף בשגגה שלא הרגיש כגון שהם שווים או שלקח הגרוע והניח החשוב יותר דאז נראה ודאי דבשגגה עשה הרי זה אסור להשתמש בו, אלא יהא מונח אצלו עד שיבא בעליו ויתנו לו:

אסור לערב מעט פירות רעים בהרבה פירות יפים שלא יהיו ניכרים כדי שימכור הכל בחזקת יפים, מיהו כל פירות ותבואות שיש בהם פסולת או עפרורית אפילו צרורות ואבנים אין צריך לבררם אם נתערבו מאליהם, ורק לערב בידיים אסור:

אסור לגנוב דעת הבריות אפילו בדברים שאין בהם הפסד ורק עושה כן כדי שיחזיקו לו טובה בחנם, כיצד לא יפצור בחבירו שיעמוד עמו והוא יודע שאינו סועד, אבל בלא הפצרה מותר לומר פעם ושתיים אע"פ שיודע שאין דעתו לאכול עמו שזה הוא כבוד לו שמכבדו בהזמנה ע"פ שורת דרך ארץ:

כשם שיש אונאה במשא ומתן כך יש אונאה בדברים, וגדולה אונאת דברים מאונאת ממון שזה ניתן להשבון וזה לא ניתן להשבון זה בגופו וזה בממונו וכל שכן אם מחרפו ומבזהו ומביישו, והמכנה שם רע לחבירו אפילו הוא רגיל באותו כינוי ואינו מתבייש אם זה כוונתו לכייוש אסור משום

אונאת דברים: הכונה ביתו אע"פ שהוא רשאי להניח העפר והאבנים ברשות הרבים כפי מנהג המדינה, עם כל זה, עפר ואבנים שאין לו צורך בהם בעבור הבנין וסופו לפנותם אל יניחם זמן הרבה שיכשלו בהם עוברי דרך, אלא יפנה אותם מיד. ולא יאמר אדם: מי מונע אותי ומי טוען כנגדי ומי רואה אותי אם אזרוק נבילה או דבר סרוח לרשות הרבים כלילה בחשיכה? אלא באמת צריך שיהיה האדם דיין לעצמו, וישים מורא שמים על פניו וידע כי על הכל יביא האלהים את האדם במשפט. אמרו רבותינו ז"ל: (בבא קמא נ, ב) מעשה באדם אחד שהיה מסיר אבנים מתוך חצירו וזורקן לרשות הרבים, פגע בו חסיד אחד אמר לו: למה אתה מסקל מרשות שאינו שלך לרשות שלך? לגלג עליו אותו בעל הבית שהוא רואה החצר שלו ורשות הרבים אינו שלו, אח"כ לא היו ימים מועטים ונצרך אותו אדם למכור חצירו ומכרו והלך באותו מכוי ונתקל באותם אבנים עצמם שסיקל בידו ונפל לארץ, אמר: יפה אמר אותו חסיד, ולכן צריך לזהר מאד בדברים אלו וטוב לו:

כל המשהה בביתו או בחנותו משקל חסר או מדה חסרה עובר בלא תעשה (דברים כה, יג) שנאמר לא יהיה לך בכיסך אבן גדולה וקטנה, ואפילו אינו מודד בה כלל גם כן עובר, ונמצא לאו זה עובר עליו אפילו בעת תפילה הנעילה ביום הכיפורים, והוא הדין דבר הדומה לזה שלא ישהה שטר פרוע, גם לא ישהה מטבע שהוא נחושט

ספר הרדים

פרק נח (מצוות תלויות בארץ ב)

מצות לא תעשה מן התורה התלויות בארץ ישראל ואפשר לקיימן בזמן הזה [המשך]

טו) כל שתוציא הארץ בשנה שביעית, בין מן הגרע שנפל בה מקדם שביעית, בין מן העקר שנקצר מקדם וחרזו ונעשו, ושניהם נקראו ספיח, בין מן העשבים והינקות שעלו מאליהן ואין להם ירע, הכל מותר לאכלו מן התורה, שנאמר (ויקרא כה, ו) ויהיתה שבת הארץ לכם לאכלה. ואפילו שדה שנטתה בשביעית וצמחה, פרויתה מתרין באכילה. וזה שנאמר (שם, ה) את ספיח קצירך לא תקצור, שלא קצר קצירך היוצר בכל שנה, ואם קצר קצירך היוצרים, לוקה, כגון שקצר כל השדה והעמיד פרי ודש בקבר, או שקצר לעבודת הארץ כמו שבארנו, אלא קוצר מעט מעט וחוברט ואוכל.

ומדברי סופרים שיהיו כל הספיחים אסורין באכילה, ולמה גזרו עליהם, מפני עוברי עבירה, שלא ילך ויזרע תבואה וקטניות וירעוניה גנה בתוך שדהו בסתר וכשיצמח יאכל מהם ויאמר ספיחים הן, לפיכך אסרו כל הספיחים הצומחין בשביעית. הא למדת, שאין אוכלין מפרות שביעית אלא פרות האילנות, והעשבים שאין זורעין אותם רב האדם, כגון הפיגם והירבוזין השוטים וכל פיוצא בהן, אבל הינקות שדרה רב האדם לזרען ומיני תבואה וקטניות כל הצומח מהן אסור מדברייהם, והמקלטן מכין אותו מכת מרדות.

ספיחים העולים בשדה בור ובשדה ניר ובשדה פרם ובשדה זרע, מתרין באכילה, ומפני מה לא גזרו עליהם לפי שאין אדם זורע מקומות אלו, שדה בור אין אדם נקנה לשם וישדה ניר ורצה הוא בתקונה, וישדה פרם אינו אסור פרמו, וישדה זרע הספיחין מפסדין אותה, וכן התקן של שביעית מותר בכל מקום ולא גזרו עליו (רמב"ם שמיטה ויובל פ"ד ה"א-ד).

ספר חסידים

סימן י"ח

שורש התפלה שמחת לב בהקב"ה שנאמר (דברי הימים א טז י) התהלכו בשם קדשו ישמח לב מבקשי ה' ולפיכך היה דוד מלך ישראל מנגן בכנור על כל תפלותיו וזמירותיו למלאות לבבו שמחה באהבתו של הקב"ה וכשיתפלל אדם צריך שיכוין לבו לפני מי הוא עומד. חמשה דברים מעכבים את התפלה אף על פי שהגיע זמנה ואלו הן: טהרת ידיים וכיסוי הערוה וטהרת מקום תפלה ודברים החופים אותו וכוונת הלב. טהרת ידיים כיצד רוחץ ידיו במים עד מקום פרק היד לזרוע גיוניטרי"א בלע"ז ואחר כך יתפלל היה מהלך והגיע זמן התפלה ולא היו לו מים הולך עד מקום המים ורוחץ את ידיו ואחר כך יתפלל היה בינו ובין המים יותר מד' מילין מקנה ידיו בצרור או בעפר או בקורה ומתפלל כדאמרין בד"א לפניו אבל לאחוריו אין מחייבין אותו לחזור אלא עד מיל אבל אם עבר המיל יותר מקנה ידיו בצרור או בעפר או בקורה. כסוי הערוה כיצד אף על פי שכסה את ערותו כדרך שמכסה לק"ש לא יתפלל עד שיכסה את לבו ואם לא כסה את לבו או שנאנס ואין לו במה שיכסה הואיל וכסה את ערותו ומתפלל יצא אבל לכתחלה לא יעשה. טהרת מקום התפלה כיצד לא יעמוד במקום הטונפת ויתפלל ולא במרחק ולא בבית הכסא ולא באשפה ולא במקום שאין חזקת טהרה עד שיבדקנו. כללו של דבר כל מקום שאין קורין בו קרית שמע אין מתפללין בו וכשם שמרחיקין מצואה כך מרחיקין ממי רגלים ומריח רע ומראות ערוה לקרות ק"ש כמו שמרחיקין לתפלה. המתפלל ומצא צואה במקומו הואיל וחטא שלא בדק קודם שהתפלל יחזור ויתפלל במקום טהור. היה עומד בתפלה וראה צואה כנגדו אם יכול להלך לפניו שירחיק ארבע אמות לאחוריו ואם לא יסלקנה לצדדין ואם אינו יכול יפסיק. [המשך בשבוע הבא]

חידושים לפרשה

"פי ישבו אחים יחדו, ומת אחד מהם וכן אין לו, לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר, יבמה יבא עליה ולקחה לו לאשה ויבמה" (דברים כה, ה)

הפרשה מדברת בדיון יבום, ועל פסוקנו פירש"י: "פי ישבו אחים יחדו" - שהיה להם ישיבה אחת בעולם, פרוט לאשת אחיו שלא היה בעולמו (יבמות יז, כ). עכ"ל. פירוש הדברים: אם כשמת בעל האשה (ללא ילדים), עדיין לא היה לו את, האשה פטורה מייבום. וגם אם יולד לו אח לאחר מכן, היא פטורה מייבום ממנו, כי היא נקראת כלפי הנולד "אשת אחיו שלא היה בעולמו". והנה בגמרא יבמות (קיל, ג) איתא, שאפילו היה האח הנולד בן יום אחד, ובאותו יום נפטר בעל האשה, כיון שהיתה להם לאחים ישיבה אחת בעולם אפילו ליום אחד, האשה חייבת ייבום או חליצה מהאח הנולד, וצריכה להתמין עד שיגדל, והוא ייבם או יחלוץ. וזו לשון הגמרא: אָמַר קָרָא: "פי ישבו אחים יחדו" - אָפְלוּ בְּן יוֹם אֶחָד. עכ"ל, עיין שם בגמרא וברש"י ותוספות. ונ"ל בס"ד שרמזו כאן בכתוב, שאפילו אם היה האח הנולד חי יום אחד בעולם, כבר אשת המת נזקקת לו, וצריכה ממנו ייבום או חליצה לכשיגדל, שכן "אחים יחדו" בדיוק אותיות "חי יום אחד". ודוק.

פי תבא בקרם רעך ואכלת ענבים כנפשוך שבעך ואל פליך לא תתן (כג, כה)

נראה לרמזו בס"ד, כי ידוע שכל עליות המצוות של האדם למעלה הוא תלוי במדרגת הנפש, שיש שאין לו נפש גבוהה, לכן מצוות שלו אינם עושים פעולה כי אם בעשיה, ויש בזה ג"כ כמה מדרגות, ויש שעולים יותר ועושים תיקון ופעולות גם ביצירה, ויש עוד יותר ועוד יותר, וכפי המצוה יהיה גודל השכר של המצוה. והנה השתא אם יש צדיק שיש לו נפש גבוהה מרומ המעלות, וכח המצוות שלו עולה למעלה, והוא לוקח עי"כ שכר הרבה על המצוה שלו. ויש אדם פשוט קטן, שיש לו נפש תחתונה, שגם המצוות שלו עולים למקום תחתון דוקא, ומימלא גם שכרם יהיה מועט, וכמ"ש בס"ד על פסוק 'לרב תרבה נחלתו ולמעט תמעיט נחלתו איש לפי פקודיו יותן נחלתו', וכמ"ש בס"ד במקום אחר והנה אם זה הצדיק לקח כל המצוות של אותו אדם הקטן, הן מכח שסיפר עליו לשה"ר או בזהו הלוקח מצותיו, הן מכח מ"ש רז"ל זכה נוטל ב' חלקו וחלק חבירו בגן עדן, נחזי אנן, זה הצדיק כמה שכר יקח על מצוות אלו של הקטן, אם יקח כפי הערך מה שהיה לוקח הבעל שלהם, או"ד הוא יקח שכר כפי ערך מדרגתו, כאלו הוא עשה המצוה הזאת. וכתבנו במקום אחר עד שיקח כפי ערך מדרגתו, כי המצוות של הקטן נתלים במצותיו ועולים כפי כוחו ומדרגתו. גם ידוע ששכר מצוות בהאי עלמא ליכא, והצדיקים לא מבעיא שאין רוצים ליהנות משכר מצוותם בעוה"ז, שהוא רק הנאת הגוף, אלא גם מצוות שלוקטים מאחרים ג"כ ירצו שכרם לעוה"ב לשמח הנפש. וידוע כי הגוף הוא נקרא כלי של הנפש, ותענוג שלו הוא רק בעוה"ז. וז"ש 'כי תבא בכרם רעך', הם מצוות ומע"ט שלו שירשתה אותם מחמת סיבות הנז'. 'ואכלת ענבים', 'כנפשוך שבעך'. ר"ל כפי ערך ומדרגת נפשו כן יהיה שבעך. ואיעצך אפילו מצוות אלו שאתה יורש מאחרים, אל תזלזל בשכרם לאכול שכרם בעוה"ז, שהוא רק הנאת הגוף, וזהו יאל כליך' הוא הגוף לא תתן, אלא יהיה הכל שמור לנפש בעוה"ב.

{ 'ברכת הרי"ח' לרבנו יוסף חיים זיע"א }

נצור לשונך מרע

הלכות רכילות | כלל א סעיף ט

ידע, ודאפלו אם אינו אומר לו בפרוש שם האיש ההוא (טז) שרגל עליו, רק הוא מספר לו סתם, ועל ידי ספורו ממילא נתודע לו אחר כך שם האיש ההוא, או שעצם הענין, מה שדברו עליו, או שנעשה לו, ידע מעצמו, אף לא ידע מי עשה לו, או דבר עליו זה, ויבא זה המרגל והראה לו בדרך רמז, שביין מי הוא, גם פן אסור. (טז) שרגל עליו. והה בכל מה שכתבנו לעיל בסג.

סעיף י

וכן אסור לספר רכילות (יט) דרך רמאות. והוא שיודע, שעל ידי אָחַד נסבב מפקר רעה או גנות לחברו, והיה ביניהם מריבה עבור זה. והוא רוצה עתה לעורר את המחלקת הישנה, שהיתה ביניהם עבור זה, ורצונו, שלא יכיר הגדון בזה, על פן הוא מסבב בשפתיו התלקקות ומזכיר את ענין הרעה או הגנות, שהיה לו לזה מקבר, וכאלו מסיים לפי תמו ואינו יודע, מי עשה לו דבר זה, ועל ידי זה זוכר הגדון בעצמו, שפלוני עשה לו דבר זה, כל זה וכיוצא בזה אסור גמור הוא. (יט) דרך רמאות. הוא מדברי הרמבם כפז מהלכות דעות הד כמה שכתב וכן המספר להר דרך רמאות וכו' או שאלו מעשיו של פלוני, רק שביארתי דבך זה גופיה לענין רכילות, כמש כמה פעמים דמה שקורא הרמבם לשהר כוונתו גכ על רכילות. (באר מים חיים)

הצטרפו אלינו ותמכו בהגדלת הצדקה והחסד למשפחות

עמותת "בצדקה תפוננו" שמה לה למטרה לספק ולדאוג לצרכיהם של משפחות מעוטי יכולת פלפלית ע"י מתן סיוע פלפלי רחב היקף. העמותה פועלת ללא מטרת רווח כלל!

- חלוקת סלי מזון שבועיים
- מתן מוענה לחוסרים ביתיים בסיסיים
- חלוקת סלי לידה ליוולדת ולתנוק
- ועוד פעילויות ותמיכה בחגים ומועדים

לתרומות:
בנק לאומי (10) | סניף 858 | מס' חשבון 06555085 | מס' עמותה 580643104
קוד מוסד להרשאה בחשבון הבנק 21965
ניתן לתרום גם דרך "גדרים פלוס" ובאשראי בטלפון ובאתר

דרכי התקשרות לקבלת והפצת העלון:
alon@gamah.org - אימייל לכל מטרה
אתר הגמ"ח - WWW.GAMAH.ORG
054-4785404 | 054-6091685

עומק הדין

הנושא שאנחנו נדבר עליו עמוק מאד, אנחנו נדבר בעומק הדין, איך הקב"ה דן את האדם, אנחנו לא נגיע עד תכלית דברים ודאי, אנחנו רק נציץ הצצה קטנה להבין מה זה נקרא עומק הדין, הגמרא אומרת בפסחים דף נד. תנו רבנן שבעה דברים מכוסים מבני אדם ואחד מהם עומק הדין, אין האדם יודע עד היכן עומק דינו של הקב"ה, הפסוק אומר היוצר יחד ליבם המבין אל כל מעשיהם, אני ה' חוקר לב בוחן כליות, פסוקים מוכרים, מה זה אומר? כדי שאנחנו נוכל להשיג קצת מושגים בעומק הדין שהוא מכוסה ונעלם מעיני בני אדם צריכים להבין קודם כל את אופני החקירה והדרישה שבהם האדם נחקר ונדרש וע"ז מתגלות העמוקות והנסתרות אשר בשבילם האדם נידון, הבחינה הראשונה שנבחן היא הבנת המעשים, כתוב המבין אל כל מעשיהם, הקב"ה מבין אל כל מעשיהם של בני אדם, זה מעלה? הקב"ה מבין את כל המעשים? לנו נדמה שגם אנחנו מבינים את כל המעשים, למה הוא עשה כך ולמה הוא ענה לנו כך נראה לנו שגם אנחנו מבינים טוב מאוד, אבל האמת היא שבעצם אין אנחנו יודעים את הדברים לאמיתם והטוב והרע משמשים אצלנו בערבוביה, וכל מה שאנחנו מבינים בטוב וכל מה שאנחנו מבינים ברע זה רק ממכלול הידיעות שקנינו בעל כרחו או ברצוננו במשך החיים חיותינו, אם אדם חי בסביבה ששמה יש חיים של עבריות, טוב ורע אצלו זה לא כמו בחברה ששומרת חוק ומשפט, אצלו אחד שלא עושה מה שלפי דעתו צריך לעשות צריך להוריד אותו, הוא מפריע לבריאה, בחברה אחרת לא נוגעים באותו אדם, מגישים אותו למשפט, כל חברה יש לה את הראיה שלה לטוב ורע, אבל מה זה טוב באמת ומה זה רע באמת אנחנו לא יודעים, יש לנו מושגים כלליים, אבל הבעיה היא שדברים לא מתחילים בעצם כמה שאנחנו רואים, זה הסוף איפה השורש איפה זה מתחיל, לעולם אדם לא יוכל לדעת מה זה טוב ורע ותשמעו את הלשון של הסבא מסלבודקה מה הוא אומר, אפילו אחרי שאדם זוכה להכנס בהיכל המחשבה פנימה אדם מסוגל להכנס נגיד פנימה להיכל של המחשבה והוא מתבונן

ומתעמק בעמקי חקר נפשו מתחיל להתיר את הקשרים והסבכים, בא לידי חשבון נפש, ביקורת על המעשים, חיפוש הדרכים, אין בכוחו להתבונן מעל לגבולי מושגיו, להשתחרר מהמועקות אשר בהם הוא נתון, אם הוא סגר הערכותיו והשקפותיו לא נשתנו ולא נתחלפו, כי הם הם החומר למחשבותיו ולהגינותיו, כל פעם אתה בודק דברים לפי אותם נתונים שקיימים אצלך, לכן תמיד תגיע לאותם מסקנות, כי מה שמונח אצלך בקופסא זה מה שאתה מערבב כל פעם מחדש ומסיק מסקנה איזה מסקנה תצא, אותם נתונים אותם תוצאות, ואם אלו לא ישתנו שינוי עיקרי ויסודי והמושגים בטוב ורע לא נתעמקו הערכותיו והשקפותיו לא קבלו צורה יותר בהירה, אז החכמה והגדלות מאין תמצא, והרוממות והעליה מאין תוצר, זה לשון הסבא מסלבודקא צוק"ל, אז מה צריך לעשות? חייב הוא להחליף את כל המושגים והערכות אשר כבר הכו שורשים עמוקים בלבו, להשיג מושגים יותר קרובים אל האמת בטוב ורע, הערכות עמוקות, השקפות נכונות וכל זה רק ע"י התבוננות עמוקה בדברי חכמים וצ"ל קדושים כי אחרי העיון והגיעה הרבה בדבריהם הקדושים מתגלים לנו אוצרות של חכמה, גנוי נסתרות, חדושים נסתרים שלא שערנום מקודם, אופקים שקודם ראינו שם אור שמש וזוהרי טוהר מתברר לנו שהם שקועים בצל ובענן ולא זרחה עליהם השמש מעולם, ובאותה מידה שהמושגים אצלנו יתבארו ויזדככו נכיר שהמחיצה בין טוב לרע מתקטנת ומתקצרת ואין בינם בין הטוב לרע אלא כחוט השערה וקשה לצמצם קשה לכוון לסמן את הגבולים בקוים ישרים, הרע נכנס בתוך תחומי הטוב הטוב נבלע בתוך תחומי הרע ובשביל זה השיבוש מצוי ועלול הוא האדם לטעות ולהשתבש נדמה לו שלפניו טוב נועד ובאמת כבר חלף ועבר את חוט השערה והוא בתוך הרע ממש, כבוד הרב שולביץ דיבר קודם אדם מסוגל לטעות, אני אתן לכם בעז"ה יתברך כמה דוגמאות שאני בטוח שאתם תפתחו עיניים נדהמות ולא תאמינו למשמע אזניכם.

אבל זה הקירטריונים שעל פיהם דן הקב"ה אותנו, הפסוק אומר קץ כל בשר בא לפני, דור המבול הקב"ה אומר די, קץ כל בשר בא לפני, הקב"ה הולך להחריב את כל העולם, אומר המדרש בראשית רבה, אלו רבים על אלו, ואלו

מתוך שיעורו של כבוד הרב
אמנון יצחק שליט"א
במלון כינר, טבריה.
20.07.1995 למניינם
לשמיעת שיעורים והרצאות חייגו
(גם מטלפון כשר)
02-3724787

לעילוי נשמת

שרה בת רבקה
דוד בן רבקה
חנה בת דומיה ע"ה

לעילוי נשמת

איבון ספינוי בת פרידה,
חיים בן ברכה
שולה בת חנה

לזיווג הגון מהרה
אבנר מואיז בן משה
שלומי בן רינה

להצלחה בעסקים
בן ציון בן חנה
לעילוי נשמת
אליס בת פרלה

לרפואה שלמה

מיהרה
תמר בת שלמה

לרפואה שלמה מהרה
מינה בת סימה
יוחאי בן סילביה
שרון

להצלחה למוסדות
לדעת חכמה ומוסר

לעילוי נשמת
ציון בן יהודה
אבנר בן יהודה